

BESLUT "NATURRESERVAT PRÄSTÖN": 1987-01-19
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT PRÄSTÖN": 1987-01-19
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT PRÄSTÖN"

LäNSSTYRELSEN
I KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten 1987-01-19 11.1211-3149-85 (2029)
Byrådirektör
Hannes Mellquist

BESLUT

OMBILDNING AV NATURRESERVATET PRÄSTÖN I INSJÖN, LEKSANDS
KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn: Naturreservatet Prästö
Kommun: Leksand
Socken: Leksand
Läge: Ca 2,5 km öster om Åls kyrka
Kartblad: Ekonomiska kartbladen 13 F Falun 6 C
13 F Falun 5 C
Gräns: Innerkanten av den punktstreckade lin-
jen på bifogad karta, bilaga 1
Fastighet: Kyrkoherdebostället 1:33
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Prästön har ett ur landskapsbildsynpunkt tilltalande läge väl synlig från Insjöns stränder. Den glesa tallskogen, några vackra strandtallar samt en karaktär av orördhet bidrar till öns skönhetsvärde.

De klipphöllar som finns på ön nyttjas flitigt för bad och friluftsliv.

Efter stränderna växer det för trakten mindre vanliga Fackelblomstret (*Lythrum salicaria*). De tätare skogspartierna hyser en under häckningstid känslig fågelfauna med bl.a. häckande rovfåglar.

I länsstyrelsens kommunvisa översiktliga naturvårdsinventering för Leksands kommun, N 1983:3, är området medtaget inom det riksintressanta området Häradsbygden-Rönnäs. Detta område bedöms ha höga landskapsbilda-, zoologiska-, friluftslivs-, geologiska samt botaniska värden.

OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD OCH VÅRD

Området är naturskönt. Dess klipphöllar nyttjas vid bad och friluftsliv. Området är botaniskt intressant på grund av biotoper för bl.a. mindre vanliga örter. Vissa skyddsvärda fåglar häckar på ön som därmed även är zoologiskt intressant.

Fauna och flora är lokal- och säsongsmässigt känsliga för störningar och förändringar.

Öns norra och nordvästra del bör skötas med hänsyn till att de är lämpliga för bad och friluftsliv medan den södra delen bör lämnas för fri utveckling.

BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1974:1025) förklarar länsstyrelsen det område som utmärks på bifogad karta som naturreservat. När detta beslut vunnit laga kraft upphävs länsstyrelsens beslut av den 30 juni 1956.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Prästön.

Ändamålet med skyddet skall vara
att trygga öns värde för fauna och flora samt
att bevara öns attraktivitet för friluftslivet.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla beträffande området.

A Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom reservatet..

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och dess karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla, plöja eller utföra annan markberedning,
- anordna upplag,
- dra fram mark- eller luftledning,
- uppföra ny byggnad eller annan anläggning,
- anlägga brygga,

- använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- tillföra handelsgödsel,
- avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd utöver vad som framgår av upprättad skötselplan (som bifogas beslutet).

B Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av bifogad fastställd skötselplan.

C Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- störa djurlivet genom t.ex. klättring i boträd, närgången fotografering av fågelbo, lya, gryt eller motsvarande,
- framföra motordrivet fordon,
- medföra ej kopplad hund,
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, skada vegetationen i övrigt genom att plocka eller gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar,
- tälta eller förtöja båt mer än ett dygn.

D Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

a Syftet med vården och förvaltningen

Reservatet skall vårdas så att ändamålet med reservatet tryggas.

b Skötselplan

Reservatet skall vårdas enligt bifogad skötselplan som härmed fastställs.

c Reservatet skall utmärkas i enlighet med svensk standard och statens naturvårdsverks anvisningar.

d Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

e Samråd: Samråd skall vid förvaltningen av naturreservatet ske med markägaren Bergkvist Insjön AB.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Lilly Hansson jämte ledamöterna Karl Boo, Martin Fallgren, Olof Hermansson, Karl-Gustaf Holmén, Krister Johansson, Rune Karlsson, Joel Knöös, Rune Lagerqvist, Bengt

Nylund, Olle Olsson, Lillemor Rudholm, Lennart Thorslund och Nicke Welin-Berger.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Åke Etsare, länsantikvarie Ulf Boëthius, förste länsassessor Stig Holback, länsarkitekt P Folke Nyholm, naturvårdsdirektör Carl Sundt, överlantmätare Kjell Westling och byrådirektör Hannes Mellquist, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga.

Lilly Hansson

Hannes Mellquist

Bilagor:

- 1 Karta
- 2 Skötselplan
- 3 Registeruppgifter
- 4 Hur man överklagar (formulär 3.12)

Införs i länets författningssamling

SKÖTSELPLAN PRÄSTÖN

UPPRÄTTAD AV SKOGSVÅRDSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN
FASTSTÄLLD AV LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN 1987-01-19

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 Administrativa data (se bilaga 2)
- 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter (se bilaga 2)
- 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Markanvändning
 - 3.3 Tillgänglighet

- 3.4 Slitage- och störningskänslighet
- 3.5 Källuppgifter

II PLANDEL

- 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.3 Behandling av skötselområden
- 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Tillgänglighet
 - 2.2.2 Friluftsanordningar
 - 2.3 Information
 - 2.4 Utmärkning av naturvårdsobjektets gräns
 - 2.5 Tillsyn
- 3 Finansiering av naturvårdsförvaltningen
 - 3.1 Kostnadsfördelning

Bilagor:

- 1 Karta 1, översiktskarta (länskarta)
 - Karta 2, översiktskarta, utdrag ur topografiska kartbladet, 13F Falun NV skala 1:50 000
 - Karta 3, detaljkarta, utdrag ur ekonomiska kartbladen 13F 5c Insjön och 13F 6c Romma med naturreservatets gränser inlagda, skala 1:10 000
- 2 Länsstyrelsens beslut

FÖRORD

Föreliggande förslag till skötselplan har upprättats av Lennart Bratt vid Skogsvårdsstyrelsen i Falun. Till grund för skötselplanen ligger ett besök under hösten 1984 samt kontakter med markägare och personer med lokalkännedom.

Skötselplanen är av detaljerad typ.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET PRÄSTÖN, LEKSANDS KOMMUN

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 ADMINISTRATIVA DATA
(se bilaga 2)

2 GRUNDEN FÖR BESLUTET (se bilaga 2)

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Prästön är belägen i Insjöns östra ände och upptar en yta av 7,7 ha. Den är uppbyggd av granitberggrund som går i dagen över en stor del av ön. Mellanliggande svackor uppfylls av morän eller torvjordar. Vackra hållar bildar strandlinje i framför allt nordväst medan de södra stränderna är kärrartade och övergår i vidsträckta vassar.

Tall är det dominerande trädslaget på ön, vid stränderna grova och ofta med flerstammiga kronor, inåt ön rakare och resligare samt i kärren låga och marvuxna. Rena björkbestånd finns i kärrkanterna medan enstaka grövre ofta björktickeangripna björkar finns längs östra stranden. På den centrala delen av ön växer företrädesvis gran, huvudsakligen av låg ålder, dock finns en vacker grovgrenig gran av ovanligt utseende vid västra stranden. I den av tall dominerade delen av skogen växer en hel del enar.

Fältskiktet utgörs på hållmarkerna av ljung och lingon samt olika lavar. Friskare marker har blåbärsris, klotpyrola och stora mängder revlumner som dominanter. Längs stränderna och i kärren växer det pors, odon och blåtåtel ibland alternerande med viden, grenrör och älgört. Välbekant från stränderna är det vackra fackelblomstret.

Fågellivet utgörs av typiska barrskogsarter där t.ex. större hackspett tycks vara talrik. Av stort intresse är att ön ofta utgör häckningsplats för lärkfalk och tornfalk. Vassarna hyser vissa våtmarksarter varav rörsångaren spelar en framträdande roll.

Ön syns väl från Insjöns stränder varför dess betydelse för landskapsbilden är stor. Man lägger härvid märke till de grova strandtallarna samt klippstränderna.

3.2 Markanvändning

Öns karga karaktär har medfört att den inte har brukats för annat ändamål än för skogsproduktion. Inga lämningar av byggnader påträffats. Runt ön finns goda och välbesökta fiskevattnen.

3.3 Tillgänglighet

Ett flertal platser att lägga till vid med båt finns på norra delen av ön.

3.4 Slitage och störningskänslighet

Vegetationen på de torrare tallbevuxna markerna är ganska känslig för tramp och nya stigar uppstår lätt. De mest välbe-

sökta områdena saknar till stor del markvegetation.

Skadorna drabbar dock inte några speciellt värdefulla arter eller växtsamhällen.

Viss störningskänslig häckfågelfauna påträffas på öns sankare södra delar som inte besöks i någon större utsträckning.

3.5 Källuppgifter

Uppgifter om och synpunkter på områdets skötsel samt en beskrivning av öns fauna har erhållits från:

Staffan Müller, Leksands kommun

Fredrik Östman, Insjöns Sågverk AB.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Målet för områdets disposition och skötsel skall vara att skydda vegetation och djurliv mot exploatering samt att bevara de goda förutsättningarna att idka friluftsliv på ön.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Öns norra och nordvästra tredjedel är väl lämpad för bad och friluftsliv medan den södra delen är mer ogästvänlig. Denna del kan utvecklas till en värdefull biotop för fågellivet.

Dessa utgångspunkter ligger till grund för behandlingen av skötselområdena.

1.3 Behandling av skötselområden

Ön indelas i två skötselområden, dels den norra talldomineerade delen med badklipporna, dels den tätare fuktiga skogen och kärren på södra delen av ön.

Skötselområde 1

Beskrivning: Tall- och enbevuxna hållmarker omväxlande med fuktigare sänkor. Ris och lavar dominerar fältskiktet.

Tät tallföryngring på en del ställen).

Mål: Gles grov tallskog med inslag av en och någon grov gran.

Istandsättningsåtgärder: Tät tallföryngring röjes.

Underhållsåtgärder: För att behålla den öppna tilltalande karaktären bör i de fall besvärande tall eller granföryngring uppstår viss landskapsvårdande röjning företas. Detta behöver knappast ske oftare än vart 5:e - 10:e år.

Skötselområde 2

Beskrivning: Tät granskog som söderut övergår i kärr där tall och björk dominerar. Delvis är kärren helt öppna med buskage av vide. Längs stränderna växer några grova träd.

Mål: Blandskog och kärrskogar av orörd karaktär med förutsättning att hysa den fauna som är knuten till äldre skog med

inslag av grova träd och dött virke.
Åtgärder: Inga åtgärder. Döda och fallna träd lämnas att brytas ned på naturlig väg.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ön är utomordentligt väl lämpad för friluftsliv och besöks flitigt under framför allt sommaren. Den typ av friluftsliv som utövas är inte i behov av några speciella anläggningar utan sådana skulle snarare motverka den attraktiva känslan av orördhet.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Ändring av nuvarande förhållanden är inte aktuellt, se punkt 3.3.

2.2.2 Friluftsanordningar

Vandringsspår och leder

Beskrivning: Upptrampade stigar leder kors och tvärs på ett naturligt sätt mellan tilläggningsplatser och badklippor på norra delen av ön.

Riktlinjer: Något behov av markerade stigar finns inte.

Sanitära anordningar: Sanitära anordningar saknas idag. Något behov av sådana föreligger inte.

Eldstad: Om behov uppstår skall eldstad anläggas vid klipporna i norr. Ved bör då tillhandahållas för att undvika vedhuggning inom reservatet.

2.3 Information

Informationsskyltar finns uppsatta på två ställen där de flesta besökarna går i land.

2.4 Utmärkning av naturvårdsobjektets gräns

Utmärkning är gjord enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

2.5 Tillsyn

Tillsyn utföres av naturvårdsförvaltaren.

3 FINASIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Underhåll och tillsyn, 1 dv/år

Istandsättningsåtgärder, 2 dv

Röjning och övriga skogsvårdsåtgärder, 2 dv vart 5:e år.

3.1 Kostnadsfördelning

Staten svarar för kostnader som rör underhåll, tillsyn samt röjning.

LÄNSSTYRELSEN I KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten

Bilaga 3

REGISTERUPPGIFTER

Uppgifter om naturreservatet Prästön

Namn:	Naturreservatet Prästön
Kommun:	Leksand
Läge:	Ca 2,5 km öster om Åls kyrka
Kartblad:	Ekonomiska kartbladet 13F Falun 6C 13F Falun 5C
Gräns:	Innerkanten av den punktstreckade linjen som anges på kartan, bilaga 1:3
Fastighet:	Kyrkoherdebostället 1:33
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Markägare:	Bergkvist Insjön AB
Areal:	Totalt 20,2 ha, varav 12,3 ha vatten, och 7,9 ha land
Naturtyper:	12,3 ha vatten, 6,3 ha blandskog, och 1,6 ha våtmark
Landskapstyp:	Insjölandskap
Naturgeografisk region (NU B 1977:34):	Sydligt boreala kuperade områden
Skyddsmotiv:	Botaniskt. Zoologiskt. Landskapsbild. Friluftsliv.
Skyddsföreskrifter	
8 § NVL:	Indispensabla
Skötselplan:	Bilaga 2 till reservatsbeslutet.